Ч. 173 (11.464). Львів, вівторок 6. серпня 1929. [illegible] Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Націоналістичні ухили у КП(б)У оживають.

Львів, 4. серпня 1929.

В червні цього року минуло три роки від хвилі, коли Центральний Комітет і Центральна Контрольна Комісія КП(б)У приняла відомі тези про підсумки українізації. Про ці тези ми своєчасно писали та піддавали їх аналізі. Тепер ми пригадаємо тільки те, що вони були **наслідком** відомих нині загально виступів Хвильового з його поглядами на шляхи розвитку української літератури та підсумком спричиненої ними загальної дискусії на тужу тему серед самих комуністичних провідників на Україні. Партія сформулувала свої завдання і свою ролю в справах української культури в названих тезах у такі точки: „1) опанування всією **партійною орґанізацією України** української мови, вивчення соціяльно-політичних та історично-побутових умов України; 2) партійне кермування українською культурою при активній орґанічній участи партії в її будівництві; 3) більшовицьке виховання, втягування до активної роботи й висування українських партійних кадрів (в першу чергу з робітників і селян)". Крім того на одно з перших місць вибивається в тезах КП(б)У з 1926 р. боротьба з національними шовінізмами: українським і російським як в житті, так і в літературі, або з т. зв. націоналістичними ухилами.

З нагоди триліття цих тез появилася в цьогорічному червневому числі журналу „Більшовик України", що є ідеольоґічним орґаном ЦК КП(б)У, передова стаття, в якій пишеться про велику вагу тез з 1926 р. та про їх обовязуючу силу в політиці КП(б)У на Україні по нинішній день. У ній між іншим читаємо: „Зараз, у звязку із загостренням клясової боротьби, в звязку із проявами правого ухилу, питання боротьби з націоналістичними ухилами набуває знов значіння політичної актуальности. **Зараз знов помітно пожвавлення і великодержавного** (т. зн. російського — Ред.) **і українського шовінізму.** Клясовий ворог свою боротьбу проти соціялістичного пролетарського наступу веде також під націоналістичними гаслами. **Націоналістичні ухили в партії** допомагають клясовому ворогові, вони є проявом впливу ідеольоґії цього ворога **на деякі тонкі прошарки партії"**.

Наведене ствердження поновного зросту націоналістичних ухилів навіть у лавах партії, для якої вже **три роки** є обовязуючими тези з червня 1926 р. про т. зв. українізацію, а точніше про опанування культурних процесів на Україні і після „ліквідації" хвильовизму і шумськізму звучить якось дивно. Хоч з другої сторони таке ствердження фактичного стану для нас не нове. З нього видно, що там комуністи за три роки не тільки не зукраїнізували **чужої** в 1926 р. українському населенню власної партії (про те, що та партія є для українського населення чужою, виразно каже наведена в горі перша точка завдань партії з 1926 р.) і не зробили її за три роки навіть по мові ближчою для українського населення, але й не опанували українських культурнотворчих процесів, дарма, що в тому напрямі — це слід признати — робили всі можливі зусилля, виконуючи точно другу точку вгорі наведених завдань, усталених в червні 1926 р. Не помогло справі і висування українських партійних кадрів, тобто приймання в члени КП(б)У українців, а навпаки воно може й зашкодило, бо нові українці в партії стали відразу виявляти „націоналістичний український ухил", приглянувшись партійним відносинам і партійному середовищу.

Коли так справи стоять у партії, то далеко гірше мусять вони представлятися поза нею, в широких колах українського громадянства.

Словом, підсумки трилітнього проводження тез із червня 1926 р. про опановування комуністами української культури та про кермування всіми культурно-творчими процесами на Україні виходять в освітленні „Більшовика України" не дуже показними. За слідуючих три чи чотири чи пять літ вони теж не будуть кращими. І це цілком природне, бо ніякому організмові не можна накидувати протиприродних шляхів розвитку. Нація — це теж суцільний організм, що має свої окремі закони життя та розвитку, і тому природні норми та шляхи її розвитку не можуть бути змінені ніякими штучно придуманими тезами.

Нещастя ніхто передбачити не може,
але кожна розумна людина може йому запобігти і тому обезпечуйте збіжжя і пашу від огню в
Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер"
Львів, вул. Руська ч. 20.

Гаґа і пакт Кельоґа.

Кілька історичних ремінісценцій.

I.

Берлін, 31. липня 1929.

Дня 24. липня ввійшов у силу пакт Кельоґа. На святочному зібранні у Вашінґтоні, на якому Гувер проголосив правосильність пакту, було заступлених 40 держав з усього світу. Силою цього пакту сорок держав поставило війну поза законом й зобовязалось понехати її як засобу національної політики. Гувер виголосив з цеї нагоди довшу промову, в якій дав вислів своїй вірі, що пакт Кельоґа є великим кроком вперед у напрямку встановлення вічного мира.

Дня 6. серпня ц. р. почнеться в Газі велика політична конференція, на якій має бути переведена на вужчім терені Европи т. зв. ліквідація великої війни. Рівночасно мають бути приняті засоби для орґанізації трівкого европейського мира. У звязку з тим виринули в ріжних формах ідеї тісного обєднання Европи в понаддержавній континентальній політичній і господарській орґанізації. Найвиразнішим висловом тих тенденцій є проєкт Паневропи, піднятий недавно для дискусії з французького боку. При оцінці усіх тих мирних намагань не від речі буде вказати на деякі історичні паралелі й подібности, які в немалій мірі визначають вартість та здійснимість усіх тих тенденцій.

Ідея *вічного мира* — стара як само людство. Ані Кельоґ, ані Бріян, ані Куденгове-Калерджі не кажуть у тій справі нам абсолютно нічого оригінального й нового. Характеристичне, що пацифізм, осуджування війни й ідея вічного мира виринала в тій чи іншій формі завсіди в часах великих воєн, завсіди була не почином самим по собі, тільки реакцією. Булаб це дуже цікава і цінна праця, колиб хтонебудь поставив собі за завдання звести в одну систему усі ті проєкти скасування війни як також проєкти вічного мира, що виринали в ході історії все по великих війнах і серед великої повоєнної скрути. Напротязі цілої людської історії ми бачимо, що чарівна папоротна квітка вічного мира росте тільки тоді, коли її обильно підливати — кровю. Пророк Ісая проповідував вічний мир і говорив про те, як то вовк житиме у згоді з ягнятем, а тигр з вівцею саме в часі, коли йшла затяжна війна античних потуг за панування над Малою Азією. Данте писав свою книжку „Про Монархію" в часі кровавих воєн Ґвельфів з ґібелінами та бачив у засновуванні всесвітньої абсолютної монархії заповідь вічного мира. Ідея замиреної Паневропи зродилася ще в добі Ренесансу, отже в часах, коли ціла Італія й половина Европи була полем для герців кровожадних кондотієрів. В 1713 р. оголосив Сент Пер „Проєкт вічного мира поміж християнськими монархами" — саме в часі, коли по Европі лились потоки крови завдяки кордійській та еспанській наслідній війні. Думку „християнського вічного мира" підхопив за Сент Пером в 1815 р. московський цар Александер I., заснуючи Святий Союз, безпосередньо після довголітніх кривавих наполеонських воєн.

Ще трохи перед Олександром I. Кант і Гердер писали свої твори про здатність несвідченого(?) стичного розвитку людини, включно до встановлення вічного мира якраз у часі, коли Европа кровавилася через французьку революцію й коаліційні війни. Наполеон I. намагався сотворити обєднану політично й замирену внутрі Паневропу за допомогою кільканацятьох кривавих воєн. В 1848 р. засідав у Брукселі перший із новочасних всесвітніх пацифістичних конгресів. Читайте промови учасників конгресу й протоколи засідань. Побачите, що все те, що нині говорить Гувер чи Бріян є слово-в-слово те саміське, що говорено тоді. Цей конґрес засідав у часі, коли над Европою розливалася хвиля кровавих національних підйомів і революцій. Зрештою, дата „1848" говорить сама за себе. На одному з таких конгресів заповів огнистий Ґарібальді, що він збирається вести „останню на світі війну"; після визволення Риму зпід папської світської влади, світ мав зажити вічним благословенним миром. Таку саму „останню на світі війну" заповів був трохи пізніше основник войовничого панславізму М. Данілевський, — коли підмовляв царський уряд йти збройною силою на Царгород. Після цього „останнього завойовання" свята Русь московської породи мала взяти в свої руки провід і... управу союзно обєднаних й московським духом „оздоровлених" націй світу. „Останню війну на світі" заповів був в недавніх часах, розуміється, також Вільсон, і то саме в хвилині, коли кинув на вигорілий та до щенту сплюндрований краєвид Европи свіжі американські полки; Ліґа Націй мала бути реальним оформленням його всезамирюючого ідеалу. Таку саміську „останню війну" заповідав також Ленін; після ліквідації всіх капіталістів і буржуїв мав прийти справжній райський вік у всесвітній сфедерованій „робітничій державі". І нарешті нині те саме роблять щей Гувер, Кельоґ, Бріян та інші.

Словом цілої великої книги требаб на те, щоби хоч вичислити усі ті проєкти, якими люди ущасливлювати самі себе і всі майбутні покоління. Тисячі разів все те повторювалось і тисячі разів чоловік знову підпадав під власть своїх невикорінених інстинктів, своєї людської натури. Інстинкти боротьби і поширювання свого „я" на ціле окруження все наново калічив" і зневажував ідею мира. І навіть більше, бо саму ту ідею чоловік поставив на службу свого боєвого інстинкту: пацифізм не був і не є сам для себе метою, але завсіди був і є засобом боротьби, таким самим як і війна. Таксамо як ідея вселюдського мира, вічною є й ідея, щоби принести людству цей вічний мир — на кінці меча. Месіяністична ідея пацифізму сплітається в свідомости людей нерозривно з месіянізмом зброї. На зброї стояла кількастолітня „**pax romana**". На зброї стояла кількасотлітня „**pax mediae aevi**", зброєю збирається завести лад на світі диктатура пролетаріяту і боєво-месіяністичним духом зброї є просякнений патос комуністичного маніфесту. На зброї стоїть „**pax britannica**" внутрі англійської імперії. І на зброї буде стояти „**pax anglosaxonica**", якщо англійці й американці знайдуть можливости компромісу. І стільки разів уже батьки заприсягали дотримувати між собою вічного мира, а їхні діти цю присягу забували і мир ломили, що й нині, як не віриш усім тим присягам й закляттям у Вашінґтоні, Женеві, Парижі та Газі. Кожне змучене війнами покоління мріяло про вічний мир і кожне слідуюче нові війни починало. Тягнеться це вже через людську історію неначе закон природи, якого не можна обійти людськими видуманими нормами і побажаннями.

Замітне також те, що ідея вічного мира завсіди була дуже актуальною для ситих задоволених здобутків, завсіди вона виходила від людей, яким залежало на тім, щоби здобуте в тяжких війнах „раз на завсіди" затримати у своїм посіданні. Розуміється, це не є випадкова річ, коли нині ініціятива в цьому відношенні виходить з Америки, а війну виклинає американець Кельоґ, коли ідею Паневропи проповідує француз Бріян і коли найбільше з усіх на справу розброєння

і замирення належав англієць Мекдональд. Усі три побідники, усе це держави, які мають всі причини берегти „награблене". Пацифізм є їхнім найбільш еґоїстичним інтересом, це є бізнес, опіюм, яким задурюється систематично цілий світ, щоби тільки американці могли тягнути з усього спліндрованого світа свої міліярдові бариші, французи панувати над Европою, а англійці втримувати вкупі свою велитенську монструальну кольоніяльну імперію. Таксамісько проповідували колись свою „пакс романа" насичені вщерть римляни і таксамісько заповідає „вічний мир" диктатура пролетаріяту, очевидно тільки тоді, коли вона буде при владі — і жолубі.

Можнаб для підтвердження тих спостережень навести цілий ряд вдаряючих історичних паралель. Але не треба йти аж надто далеко. Слово Гаґа нині на устах кожного політично думаючого чоловіка. І це слово справжнє „номен-омен". Якраз Гаґа навіває на спостерігача дуже характеристичні думки, бо в цьому місті відбулись у подібних умовах вже дві того рода „замирюючі" конференції, на яких дебатовано про виклятття війни й обєднання Европи. Кожний раз гаґські присяги й заклятття кінчились фяском і кожний раз після них слідувала страшна війна, тим страшніша, чим більше палкий був пацифізм конференційних учасників. Про це напишемо завтра.

Зенон Пеленський.

Політична карієра Бріяна.

Від анархіста до президента міністрів.

Ми даремно шукали би в політичній історії Франції за другою людиною, яка протягом такого короткого часу і з таких незамітних початків дійшла до такої висоти, як Аристид Бріян. Він був сином властителя маленького шинку в Нанті і здавалося, що він призначений жити на провінції і вмерти нікому не відомим. Одначе він іде на університет, протягом цілого часу вищих студій голодує, а нарешті здає правничі іспити і стає дрібним адвокатом у Сен-Назарі; могло би здаватися, що тепер його будучність вже усталена, — він буде вести банальні процеси інтересентів малого міста, а в найкращому випадку стане бурмістром. Одначе з ним сталося щось гіршого: наслідком злочину проти моралі його засуджено, вичеркнено з лісти адвокатів, викинено на вулицю та він не втратив духа, апелював до вищої інстанції і одержав увільнюючий вирок; та не зважаючи на це його горожанська карієра була дуже загрожена, — на провінції він в кожному разі став неможливим чоловіком.

В одному зі своїх їдких памфлетів Генріх Рошфор написав: „Ви питаєте, що має робити чоловік, який стратить своє ремесло? — До чорта! Він може панувати над Францією". Брян іде до Парижа, — бідний, невідомий, без приятелів та звязків. Він пережив на власній шкірі, яким твердим є париський брук, і довший час жив з дня на день. І коли пізніше його політичні противники лаяли його зрадником, то цю зраду можна пояснити психольоґічно. Тодішний Бріян, „пролетар з білими руками", який був щасливий, коли міг наїстися в якомунебудь шинку, палко ненавидів суспільність, в якій він був нічим і, здавалося мав лишитися нічим. Одначе він мав рідку інтеліґенцію та силу волі. Під впливом своєї ненависти він пристав до анархістів, яких тоді називали комуністами, він став революціонером, і з ранґи звичайного „товариша" наслідком свого чудового промовницького таланту він став провідником. З добрим обчисленням став він суперником відомого соціялістичного провідника, Жюля Ґеда і почав пропаґувати ідею ґенерального страйку. В міжчасі йому пощастило вписатися на лісту париських адвокатів, і коли Ґустав Ерве почав свою антимілітаристичну кампанію, Бріян у ряді блискучих виступів дуже допоміг йому. В тих часах він радив робітникам орґанізуватися у професійні союзи, і таким чином він став батьком французького синдикалізму, проти якого він завзято виступив пізніше, коли став міністром.

Він змінив свою позицію в 1902 році, коли став послом до парляменту. Там своїм незвичайним промовницьким таланом він швидко зверпув на себе увагу. Він з незвичайною зручністю та упертістю розпочав боротьбу за відділення церкви від держави і перевів відповідний закон через палату послів та сенат. З цього часу він здобув собі славу одного з найвизначніших державних діячів Франції. Після цього почалася його боротьба проти соціялістів, почалася його діяльність, як міністра судівництва, коли він брутально здушив страйки шахтарів у північній Франції безпощадно переслідував антимілітаристів та „революціонерів", яких він цілими масами казав замикати до вязниць. Найбільше вдячною була йому буржуазна Франція, коли йому пощастило здусити страйк залізничників. Як бачимо давний анархіст Бріян основно змінився. Можливо, що його поведення було мало етичне, та зате в кожному разі дуже практичне.

Цей страйк французьких залізничників був взагалі щасливим випадком у політичному житті Бріяна і незвичайно допоміг йому в його дальшій карієрі. Коли розпочався цей страйк, Париж протягом 24 годин був охоплений панікою: перелякана буржуазія гадала, що кожної хвилі може прийти друга комуна, ще страшніша від першої. Тому буржуазний Париж з величезною радістю повитав Бріяна, коли він безоглядно виступив проти страйкарів. В очах буржуазної Франції він врятував її від страшенної катастрофи. За це йому пробачили всю його минувшину.

Дентист Яків Насс
вернув і приймає як давніше
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА ч. 17.
195 3—3

Серед наших „русских".

На кооперативному й освітньому фронті.

Перед кількома днями подали ми на основі кількох чисел „Русск-ого Голос-у" жмуток вісток про найновіші почини й досягнення наших „русских" на освітньо-політичному й кооперативному фронті. Нині доповнюємо ці вістки новими даними, які беремо з найновішого числа „Землі і Волі" (ч. 79—80) і двох останніх чисел „Русск-ого Голос-у".

Українським кооперативним колам звертаємо передовсім увагу на цілу низку кооперативно-освітніх курсів, що їх заповів у найближчому часі „Русскій Ревізійний Союз". Такі курси мають відбутися: в Глинянах (3.—16. листопада ц. р.), в Перемишлі (18.—30. лист.), в Самборі (3.—16. лист.), в Сяноці (3.—16. лист.), в Летні к. Дрогобича (3.—16. лист.), в Куликові (18.—30. лист.), в Журавні (2.—14. грудня), в Городку (2.—14. гр.), в Турці н. Стр. (21. жовтня до 2. листопада), в Горлицях (18.—30. лист.) і в Тилявій, пов. Кросно (2.—14. грудня). Курси на Волині й Поліссі відбудуться теж, а їх речинці й місцевости будуть визначені після порозуміння з організаційними комітетами на місцях. Вже з отсього одного виказу видно, як широко закроєна кооперативно-освітня пропаганда наших „руcских" і яка кириня зачнеться тепер у кооперативній ділянці в ріжних околицях нашого краю.

З досягнень москвофілів на кооперативному полі відмітимо ще оснування напротязі двох останніх літ 18 „русских" кооператив у горлицькім, ясельськім і грибівськім повітах, число, як бачимо, дуже поважне. Ці всі кооперативи підлягають „Русск-ому Лемковск-ому Кооперативному Союзові" в Горлицях і, коли вірити „Русск-ому Голос-ові", розвиваються прекрасно та приносять доходи. Тільки сам „Р. Л. К. С." в Горлицях працює з недоборами.

Позатим варто ще згадати про оснування „русскої" кооперативи в с. Скопівці, пов. Товмач(!), де промовляв м. ін. д-р Крушинський, дир. „Самопомощи" Е. Атановський і кооператор Мельниченко (всі з Отинії) та прибувший зі Львова С. Бендасюк, що є уроженцем Скопівки. В томуж селі підготовляється також оснування читальні Качковського. — Дальше відмітимо: оснування кооперативної каси в Дорошеві, пов. Львів, оснування кооперативи „Братська Каса" в Хренові (при допомозі о. Филиповського з Підлісок Вел.), нараду в Ляцькім Малім (пов. Золочів) у справі відкриття кооп. каси, збори кооп. „Нива" в Перемишлі, де в дні 26. липня відбулася кооперативна анкета при участи представників з 22 сіл (головою комітету вибрано адв. Миронович), збори кооп. „Спільний Труд" у Вербіжі к. Львова, збори „Кооперативного Банку" в Золочеві і ін.

З інших найновіших починів і досягнень наших доморослих „руских" назвемо: свято талергофців, зїзд „Р. С. О." і відкриття читальні Качковського у Вільках Мазовецьких, пов. Рава Руська, свято талергофців у Яворі над Стриєм, відкриття чит. Качковського в Мохначці Вижній, пов. Новий Санч, відкриття чит. Качков-

---

С. ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ. 6)

Прикре непорозуміння.

(Оповідання.)

(Докінчення.)

Почали говорити батьки. Промови їхні були дуже короткі, але збігалися на одному, що галицька (чи, як її називає інспектор українська) мова для них кубанців, чужа, що діти її не розуміють, що, пройшовши українську школу, вони зостануться неуками, що вчителі, освічені люди, й то проти неї (при цьому, звичайно, імя Михайла Петровича дипльоматично замовчувалося.) Гепало сидів, як на скороводі. Говорилося взагалі, а нічого конкретного, до тогож він боявся, що хтонебудь ляпне якусь дурницю, що себе висіче. Хоч цього й не трапилося, але вчителеві не стало лекше. Передостаннім говорив квасник Перерва. Він так закінчив свою промову:

— Не нада нам мужицької мови, на которой говорять одні пастухи, да необразовані хахли.

Ні, це все було не те, на що чекав Михайло Петрович.

Нарешті черга дійшла до Тимошенка. Він давно вже стояв, нетерпляче переступаючи з ноги на ногу й кидав окремі репліки, а тепер, діставши слово, ще не розтуливши рота, всією поставою, руками, посмішкою утворював такий настрій у присутніх, що всі мимохіть затаїли подих, чекаючи на його слова. О, він умів говорити ущіпливо, з перцем, гостро, не шкодуючи своїх супротивників.

Михайло Петрович мимохіть утратив байдужий вигляд безстороннього глядача й цілком перетворився в увагу. Тимошенко відійшов трошки осторонь від юрби, підсмикнув широкі штани, суворо зміряв поглядом інспектора Бурсака, ніби приціляючись на його, в останне тернув рукою по вусах і густим басом заговорив. Голос його був лагідний, душевний, він як теплий весняний вітер пестив слух настороженйх слухачів. Проте той, хто знав козакову вдачу говорити, почував, що цей лагідний потік слів тече колючим річищем уїдливої іронії.

— Граждани! — говорив Тимошенко. — От говорив товариш інспектор... усі чули... Хороше говорив... понятно для дитини, не то для вас, вусатих дядьків, і ніби до ладу все...

Признатись, Михайлові Петровичеві, зарані стало чомусь жаль Бурсака і він від щирого серця йому співчував. Бож знав він, що за цією по суті іронією криється ще більша, ще уїдливіша мужицька глузливість, яка не знає компромісів через свою упертість. Бурсак стояв, почуваючи в ногах жар і криво посміхався.

— А от я вас спитаю, я вас спитаю, товаришу інспекторе... доки ви з нас робитимете перевертнів? Га? Доки?

Він кресонув очима й виждав. Збори, як одна голова, обернулися до Тимошенка. „Зараз прижме", — подумав Гепало, — „зараз".

— Доки ви нам крутитимете наші язики, як поганий хазяїн волові хвоста. Доки? То вчимось по-руському, тепер по-якомусь українському... по-галицькому... а колиж по-нашому? По-нашому коли? К приміру скажу... Я десять літ пробув у салдаччині (через війну). Десять літ... Ви знаєте, за цей строк ізношуються три салдатські котьолки! Це не малий строк! І колиб мені оці десять літ не ламали язика, а вчили, як слід, то я вже досі прохфесором би був а не хліборобом, — о....

На обличчях присутніх відбивалася напруженість думки й зачудування. Михайло Петрович останні слова промовця зрозумів, як обхід у тил супротивника, щоб ударити раптом з усіх боків, а інспектор, не розуміючи промовця зовсім, не втримався, що не спитати:

— Якже вам ламали язика?

— Як? Як ламали? — розгарячено відповідав Тимошенко. — Чужою мовою нас учили — руською...

Бурсак і Гепало переглянулись, не розуміючи один одного.

— А якби вчили мене по-нашому, по-простому, то я, кажу, вжеб десять ніверситетів пройшов. А так я від одного берега відірвався, а до другого не пристав... А товкмачили мені-ж цілих десять літ! Ну, то в солдатах так було. А тепер про школи. Колись. Колись учили по-руському, перекручували нас, а тепер іще вигадали українську мову чи галицьку — я знаю? Ну й знову перевертнів роблять. Та зроду ми, кубанці, такої мови не чули. На Україні я не був, може, воно там і підходить, а в нас... Ні, товаришу інспекторе, давайте вже пожаліємо хоч дітей, будемо вчити їх по-нашому, по-простому, по-мужицькому, по-козацькому... А калічити, як калічили нас... це занніть... Ну, а коли вже на те пішло, що по-свойому ми не можемо, то хай краще будо по-руському, бо так хоч учитель уміє... от моє слово.

Промовець в останне різко махнув правицею і сховався в натовпі.

Збори різноголосо загули, а декто навіть стиха ляпнув у долоні. Було видно, що Тимошенкові слова збудили багато думок. Гепало міркував над козацькою промовою і хоч вона не була збудована в такому сенсі, як він хотів,

ського в Кадлубиськах, пов. Броди і „дні руской культури" в Ріпнєві, пов. Камінка Стр., в Гійчу, пов. Рава Руська, в Жовкві та в Болшівцях (де промовляв ред. Юрчакевич зі Львова, а хором проводив о. Сваричевський). На 10. ц. м. заповіджений 25-літній ювилей читальні Качковського в с. Яблониця Польська, пов. Березів.

На цілу ту москвофільську акцію звертаємо увагу нашого широкого загалу. Легковажити її булоб злочином!

Ще про Жабче.

(Допис з Волині.)

Історія жабчанської православної церкви розвивається далі. Селянам Жабча, що разом зі своїм священиком Сагайдаківським і дяком замкнулися в церкві, урядово приобіцяно швидке розвязання справи. Одначе минає пів року, а про повернення церкви її власникам і не чути.

Спочатку о. Сагайдаківський відправляв богослуження в недобудованому домі одного парохіянина. Від якогось часу православні були позбавлені місця для молитви, бо господар цього дому мусів докінчити його для свого ужитку. На прохання парохіян священик почав що неділі й свята відправляти служби Божі, на цвинтарі біля церкви.

Староство ці відправи на церковному цвинтарі заборонило. Одначе селяни позбавлені церкви, настоювали на них. О. Сагайдаківський не міг залишити парохіян без молитви й продовжував чергові відправи. За це староство за кожну відправу накладає на нього по 100 зол. кари. До дня 27 липня кар зібралося на суму 800 зол. Священик складає рекурси й служить далі.

Кари накладають не тільки на священика, але й на парохіян. До цього часу на православних селян Жабча й приписного села Смикова наложено кар понад 4 тисячі зол. У цю суму входить кара й за „сидіння" в церкві в місяці лютому, в формі звороту видатків на поліцію.

З цього приводу селяни с. Смикова, яке належить до Дубенського повіту, одержали таку децизію повітового староства в Дубні (подаємо уступи) ч. 5177 з дня 27 червня 1929 р.

„Wobec niezastosowania się mieszkańców wsi Smykowa, gm. Boremel, do zarządzenia Pana Starosty powiatowego w Łucku z dnia 24. II. 1929 r. L. 49/Pr. 22, nakazującego im opuszczenie bezprawnie zajętej cerkwi we wsi Żabcze, gm. Czarukowskiej, nakładam na nich w myśl art. 51 p. 1. Rozporządzenia Pana Prezydenta Rz. P. z dnia 22. III. 1928 r. (Dz. T. R. P, № 34 poz. 342) o postępowaniu przymusowem w administracji, obowiązku solidarnego pokrycia kosztów tegoż postępowania, a to: 1. kosztów podróżu i utrzymania oddziału policji państwowej, wydelegowanego do Żabcza w celu zabezpieczenia spokoju i porządku publicznego w czasie od dnia 23. lutego, do dnia 5. marca 1929 r. 2. kosztów podróży dla urzędników administracji politycznej, delegowanych przemiennie w czasie od dnia 24. II. do dnia 5. III. 1929 r. do Żabcza w sprawach zatargu religijnego w wysokości 1.239 zł 50 gr".

Від цеї децизії відклику не дано. Децизія відноситься до 33 селян.

Сума 1239 з. 50 гр. ясно свідчить про кількість стягненої до Жабча поліції мундурової і тайної та про не малу кількість православних.

Селяни Смикова зазначеної суми не внесли. І в них забрано до волости („ґміни") Боремель: худобу, господарські машини, подушки, ковдри і т. д.

Дня 29. червня ст. стилю (12 липня) в день св. Петра й Павла в Жабчу храмове свято. Зібрана тут поліція заняла дороги до Жабча, щоби не допустити процесій і селян з сусідніх сіл, а в самому Жабчу відправу заборонила. Тоді жабчани пішли масово до сусідньої парохії, щоби помолитися там у чужій церкві у своє свято. Плакали жабчани, плакали й парохіяни тієї церкви.

Дня 21. липня 20 селян — уповноважених парохії Жабча були у волинськ. воєводи в Луцьку, оповіли про свої справи й ще раз домагалися повернення їм церкви. Воєвода обіцяв, що протягом двох тижнів справа буде вирішена. На це селяни заявили, що коли дійсно протягом цього часу церква не буде їм повернена, вони прийдуть до Луцька цілим селом враз з дітьми.

До цього треба додати, що жменька облудно зманених до „жондової унії" селян починає протвережуватися. Деякі вже бувають на православних відправах. Кількоро було в сповіді на святі в Берестечку. Більшість з них готова повернутися до своєї церкви, тепер їх лякають карами, вязницями і т. д.

Парохіяни Жабча доведені до розпуки. Їхні оповідання й скарги зворушують до глибини душі й викликають сльози. Їм, як кажуть, обіцяли повернути церкву, якби вони виріклися свого священика о. Сагайдаківського, але вони про це й чути не хочуть. За нього готові голови віддати. „Згинемо, — кажуть, — а церкву мусять нам віддати".

Волиняк.

Гаська конференція

Політичний і журналістичний світ незвичайно зацікавлений репараційною конференцією в Газі. Англійська делеґація начислює 100 осіб, німецька 200, а французька 60. Провідниками делеґацій є майже самі премієри.

З Парижа повідомляють, що французька делеґація буде настоювати на тому, аби плян Юнґа в цілости принято, або в цілости відкинено. Одначе ревізії пляну Юнґа мають домагатися між іншими Англія, Чехословаччина і Греція.

В Парижі незвичайно врадувані вісткою, що Муссоліні є теж тої думки що Франція, і що італійська делеґація буде обстоювати приняття пляну Юнґа в цілости. Париська ліва преса надіється, що такий вручний дипльомат як Бріян напевно вивяжеться успішно з тяжкого завдання на конференції і зуміє погодити інтереси Франції з вимогами Німеччини. Далі Бріян буде змагати до того, щоби довести европейські держави до митного порозуміння згідно зі своєю концепцією на основі спільної господарської політики. Права німецька преса підходить до конференції з упередженням.

З Варшави надійшли вістки, що польська делеґація виїзджає в неділю 4. серпня вечером до Гаґи під проводом міністра закордонних справ Залеського.

Більшовики невдоволені.

Більшовицька преса широко обговорює справу зірвання англійсько-більшовицьких переговорів. Вона закидає урядові Мекдональда, що він ганебно ошукав англійських виборців, бо не дотримує своїх передвиборчих зобовязань. Далі закидає англійському урядові, що він не лише йде слідами консерватистів, але навіть ще більше від них обороняє капіталізм. А на доказ цього наводить факт, що консерватисти не висували ніколи справи довгів, як це зробив уряд Мекдональда, підготовляючи переговори з більшовиками. Далі більшов. преса зазначує, що коли англійці будуть далі обстоювати при своїх домаганнях, то стрінуться з неменшими вимогами зі сторони більшовиків. Вкінці ця преса пояснює таке становище теперішнього англійського уряду звязком із китайськими випадками, які, як виявляється, спричинені інтересами Англії.

Цепелін в дорозі до Америки.

Дня 3. серпня в другій год. ранку находився Цепелін над Атлянтиком у віддалі 90 кільом. на полудні від азорських островів. Дня 3. серпня в полудне находився в половині дороги між Ґібральтаром і Ню-Йорком.

В неділю, дня 4. серпня Цепелін був віддалений від берегів Америки на 600 миль. Цепелін спрямував на полудне, аби уникнути бурливої погоди.

Англія і Египет.

В Льондоні закінчились 3. серпня ц. р. з повним успіхом переговори між міністром закордонних справ Гендерсоном і египетським премієром Махмед пашею. Порозуміння між Англією і Єгиптом основується на таких умові: 1) Англія попре кандидатуру Єгипту до Ліґи Націй. 2) Всі спірні справи між обома державами рішатиме трибунал в Газі. 3) З Каіра й інших міст Єгипту виселиться англійські окупаційні війська і вони будуть розміщені лише в полосі Суеського Каналу. 4) Англія зрікається привілею оборони інтересів національних меншостей в Єгипті. 5) Англійсько-египетський договір з 1899 р. в справі Судану знову обовязуватиме. 6) Англія зрікається консулярного судівництва, яке заступатимуть мішані англійсько-египетські суди. 7) Єгипет зобовязується заключити з Англією оборонний договір. 8) Обі сторони іменують амбасадорів. Уряд високого комісаря Англії в Каїро знесено.

Бунт вязнів у Люблині.

Східна аґенція повідомляє, що в Люблині 3. серпня ц. р. збунтувалися на Замку в год. 8-ій вечером всі політичні вязні разом зі звичайними злочинцями. Бунт мали викликати комуністи співанням „інтернаціоналу", який співали з ряду кілька днів з нагоди „червоного свята". Зате начальник вязниці приказав замкнути провідників по окремих келіях. Але вязні збунтувалися, почали демолювати келії і відламками шкла та цеглами заатакували вязничну сторожу. Повідомлена поліція і вогнева сторожа привернули щойно по двох годинах порядок. Підчас бійки надком. Собоцінський застрілив вязня Йосифа Завадського

Ліквідація китайсько-більшовицької війни.

З Шанґаю надійшли вістки, що більшовицький і китайський уряди поручили своїм представникам у Манджурії привернути комунікацію між транссиберійською і східно-китайською залізницею, що станеться вже в найблищих днях. На більшовицько китайській конференції устійнено напрямні в справі цілковитого полагодження більшовицько-китайського конфлікту. Напрямні є такі: перервання військових ділань і якнайскорше забрання військ обох держав з граничної полоси, навязання дипльоматичних зносин, організація східньої залізниці і заключення нової умови.

Зі спортового життя.

Репрезентаційні змагання.

Краків. Чехословаччина—Польща 2:1 (2:1).
Краків. Львів—Краків 7:5 (4:2).
Лодзь. Львів—Лодзь 2:2 (1:1).
Варшава. *Лодзь—Варшава 0:5.*

Товариські змагання.

Рівне. (Субота) Україна—Гасмонея 1:1(1:1).
Львів. *Леґія—Гасмонея 5:0 (1:0).*

проте, ясно одно, що промовець на прикладі довів недоцільність навчання чужою мовою, в даннім разі російською, але ясно, що це стосується в однаковій мірі й української.

На промови батьків відповідав Бурсак. Розбивши без особливого труда хибні думки про некультурність і нерозвиненість української мови, про ілюзорність вигаданої галицької, ще раз висунувши педагогічну доцільність навчання дітей їхньою рідною мовою, Бурсак наприкінці спинився спеціяльно на Тимошенковій промові. На прочуд він сам визнав перед присутніми, що козакові думки дуже глибокі і їх не можна не визнати за слушні.

— Тільки от жаль — звернувся інспектор до Тимошенка, — ви і проти російської і, як це не дивно, проти української мови. Якоюж мовою ви хотілиб учити своїх дітей?

— Якою? — пробасив із гурту Тимошенко, — точнісінько такою, як говорите ви. От якою!... Тільки не українською — зробив він наголос на останньому слові.

Михайло Петрович з острахом спостерігав, як Бурсак розбиває своїх супротивників, а коли почув останні Тимошенкові слова, він остаточно втратив здатність володіти собою й, сердито стукнувши олівцем по столі, проронив: „Яке ґлупство!"

Інспектор щиро зайшовся сміхом. Заспокоївшись, він сказав:

— Я-ж говорив по українському, ну да....

Тимошенкові обличя раптом виросло вгору і так застигло. Він просунувся наперед і став як остовпілий.

— По-українському? То це саме й є українська мова?

— Українська... чи хохлацька, чи кубанська, як хочете... суть не в назві, а самій мові.

— Та щож нам турчали? Граждани... — і він ніяково й безпорадно розвів руками, як підсудний, що необачно пробалакався, викравши свій власний злочин. Басистий голос йому раптом якось помякшав і він стояв, не знаючи, куди себе подіти, тільки зиркав то на Бурсака, то на Гепала. Врешті він не витримав і залився гучним реготом:

— Оце так добалакався, хай йому грець!... Га-га-га... га-га-га... Так значить воно й виходить по-українському? — перепитував він Бурсака і знову залився сміхом.

Збори загомоніли і ті, що раніше виступали проти, ніяково казали: „Скажи, яка історія". „А ми думали"...

Бурсак-же довго тлумачив присутнім термін „український", а на останці додав:

— Бачу, що наші думки збігаються. Жаль тільки, що в нас є ще багато станичан, які слухають усяких вигадок про українську мову тих, яким їдацькі норми й власні хати є дорожчі від загально-культурної справи.

Заперечень не було, бо тонкий натяк свідомо чи несвідомо був сказаний дуже до речі.

Батьки ще довго не розходилися. А коли поїхав Бурсак, Тимошенко підійшов до Гепала й щиро із співчуттям промовив:

— І треба було вам, Михайле Петровичу, зачіпатися з отією хатою?

Учитель не відповів ні слова. Він лише скоса глянув на козака, а в очах йому світилася зненависть і злоба за зраду, якої ніколи не прощають.

(Передрук з харківського журналу „Червоний Шлях" ч. 5—6 за травень—червень 1929 року.)

Наша нинішня молодь.

На маргінесі статтей в „Українській Школі".
(Записки Учительської Громади за 1929 рік.)

Давно не було такого цікавого числа „Української Школи", як саме останнє число. Хоча „Українська Школа" фаховий і становий журнал, а проте в згаданому числі багато цікавих статтей і для не-фахівців, цікавих для загалу живих громадян, яким добро нашої молоді та розвій рідної школи не байдужі, які думають не лише про нині, але й про завтра, які бодай остільки цікавляться шкільним питанням, оскільки їх торкається наша преса. Такі статті, як В. Кузьмовича: „Мої поміччення щодо виховання, навчання й організації гімназій „Рідної Школи", д-ра Миколи Чайківського: „Алькоголізм і школа", д-ра Ґеорґа Клятта-Ю. Каменецького: „Полове виховання й алькоголь", Іляріона Гриневецького: „Виховне значіння музики і співу" — заслуговують безумовно на те, щоб їх прочитав весь наш інтеліґентний загал.

Дир. Кузьмович розбирає у своїй статті ріжні шкільні питання, зокрема питання „Рідної Школи", а саме: що нарід вкладає в гімназію Р. Ш., а що вона народові дає, яка молодь з неї виходить, які мотиви посилання дітей до гімназії, відносини дому до школи, наш реформаторський запал у шкільництві, як і для якої цілі виховувати. Уваги й висновки автора цікаві, бо він опирається на досвіді і статистичних даних. Не буду подавати точного змісту цеї замітної статті, лише зверну увагу на деякі найважніші питання. Загал особливо буде цікавити питання, яка молодь виходить з гімназій. Послухаймо автора! З гімназії, яку він веде, в останніх трьох роках вийшло 57 матуристів. Між ними — каже дир. Кузьмович — можна нарахувати 10 таких, які з енергією усувають перепони на своєму життєвому шляху, мають свою думку, проявляють охоту до життєвого риска або пробують накинути свойому окруженню свою волю. А 47 потопає в сірій буденщині, протоптуючи свій шлях за хлібом без надії, а може й без бажання піднятися понад рівень свойого окруження (ст. 3.). В духовости молоді переважають відємні первні (ст. 4.). Найбільш небезпечною сторінкою умовости старшої молоді і тої, яка опускає шкільні лавки, є та дивна хороба волі, яка проявляється в невміности використати навіть ті примітивні засоби теоретичного знання, що їх молодь у середній школі добула, й у відсутности енерґії до розбудови якогонебудь варстату праці (ст. 4.). Молодь читає поза шкільною лектурою дуже мало. Прим. питання анкети: „Які твори з всесвітньої літератури тобі найбільше подобалися?", на 110 відповідей 5-ох старших кляс 12 було бляґою, а 48 уч. загалі відповідей не дало, вимовляючись: „Не читав" то-що (ст.6.).

Причин тих лих є богато. „Засаднича причина лежить у відношенні дому до виховання і в низькому культурному рівні середовища. Дім уважає, що своє завдання сповнив до останку, коли вислав дитину до школи й оплачує школу" (ст. 6). Конець кінців автор доходить до висновку, що ґімназія Р. Ш. (а те саме можна сказати і про державні ґімназії) „продукує людський матеріял, який і з огляду на свій рівень і на професіональну та громадську активність і на свою соціяльно-культурну здатність не стоїть у ніякому відношенні до вложених у себе коштів і енерґії" (ст. 7.).

З повищими гадками дир. Кузьмовича згодиться мабуть величезна більшість українського учительства як приватних, так і державних середніх шкіл. Жахом нас переймає, коли ми ту сумну правду читаємо, та — на жаль — ми не раз самі її бачимо як прикру дійсність, або чуємо про неї від наших товаришів. А ми звикли дивитися на молодь як на нашу одиноку надію... І томуто та правда така прикра, така болюча. „Коли застановимося над нашими політичними невдачами, над внутрішнім безладдям, над катастрофальним господарським примітивізмом, над ідейним розкладом нашої молоді, то чиж не ясно, що в такому часі рідношкільна орґанізація може стати тою останньою рацією, яка терези нашого буття може переважити у сторону „бути"? (ст. 9).

Але щоби Рідна Школа відограла свою ролю, повинна вона як загально-національна установа мати повне точно означене завдання в цілости нашої національної політики і в те завдання повинні вкладатися всі її школи, отже й середні (ст. 7). Тимчасом сучасна ґімназія Р. Ш. з ріжних причин, які автор наводить, не є одним із чинників одноцілої шкільної політики. А праця в ґімназії Р. Школи серед таких умовин мусить викликати зневіру у правильність рідношкільної орґанізації (ст. 8).

Як бачимо, гадки дир. Кузьмовича незвичайно цікаві й важні, бо торкаються самих основ нашого національного життя. Наші великі недомагання в політичному й орґанізаційному життї, а з другої сторони напружене змагання до внутрішньої консолідації держав учить, що нам загрожує національна загибіль (ст. 8).

Отже що робити? Одинока відповідь: без істерії, холодною розвагою оцінити всі недостачі, не боятися заглянути прикрій правді у вічі і з повною свідомістю відповідальности, яка на нас у сучасному діловому періоді тяжить, приступити до її усунення (ст. 9). Автор вірить, що Р. Школа перебуде крізу, коли в першій мірі опреться на тривкій, заздалегідь означеній матеріяльній основі. Суспільність знова повинна скінчити з реформаторським запалом у шкільництві, який не означає нічого іншого, лише лінивство думки. Треба істнуюче поправити, а не нищити, як того домагаються ріжні ляіки на всяких зборах і в пресі, щоби всі класичні ґімназії звинути, а творити фахові школи, „які з нас поробилиб самих інжинірів, механіків чи ремісників" (ст. 11). Це проєкти ріжних людців, що мало що або цілком не розуміються на шкільництві, а хотіли би змінювати характер середніх шкіл за одним почерком пера, а саме змінити загально-образуючі школи на фахові. „Основувати лише фахові школи з занедбуванням загально-образуючих шкіл є небезпечно, бо не маючи розбудованого власного господарства, ми знову продукувалиб людський матеріял не для себе" (ст. 15). А саме противники загально-образуючих шкіл закидають їм, що, мовляв, з таких шкіл виходять лиш урядовці, що йдуть на службу не свойому народові.

„Фантом лише економічного визволення у нації невиробленої і втомленої довів би попросту до втечі у сферу приватного інтересу й добробуту" (ст. 15). Це можна завважити вже й тепер у нашому життї: економічне життя розвивається доволі гарно, зате просвітнє, а особливо політичне життя замітно підупадає. В деяких повітах сильно розвинених економічно (Стрий), політична робота майже завмерла. Майже ціла наша творча сила звернулася на економічне поле, а вже тепер деякі познаки, що побоювання дир. Кузьмовича не є безосновні.

З інших думок автора наведу ще деякі: Національна шкільна політика Рідної Школи повинна між іншим проявлятися в раціональній господарці людським матеріялом. Р. Школа повинна служити кличеві: Ні одна дитина, що піде в школи Р. Ш., не повинна змарнуватися! (ст. 14). Методи й ціль виховання в Р. Школі: *виховати українця спеціяльно зорієнтованого на всі проблеми сучасного життя, а саме, зорієнтованого національно (ст. 12).*

Зреферування тих та інших прецікавих питань забралоб забогато місця, тому цікавих читачів, а до них повинні належати всі живі громадяни, відсилаю до самої статті дир. Кузьмовича.

В двох дальших статтях автори говорять про алькоголь та про погубні наслідки для загалу, а зокрема для молоді. Д-р М. Чайківський ставиться до алькоголізму незвичайно вороже, виступаючи дуже різко проти алькоголю в яких би то він було видах чи давках, а пише так переконуюче і з такою арґументацією, що читач мимоволі стається його прихильником. Зноваж друга стаття говорить про вплив алькоголю на полові проступки у молоді. З обома тими статтями належалоб запізнати шкільну молодь і то якнайосновніше.

Богато інтересного матеріялу стрічаємо і в інших статтях більше фахового характеру. От хочаб у статті д-ра М. Терлецького: „Навчання історії Сходу і Греції у звязку з новішими дослідами й розкопками". Для кожного інтеліґента цікаво буде почути бодай дещо про новіші розкопки й досліди над історією Сходу, про культуру племен перед індоевропейцями, про прабатьківщину індоевропейців то-що. З зацікавленням прочитає кожний також уваги Гриневецького І. п. з. „Виховне значіння музики і співу".

Іншими статтями фахового характеру, які для загалу менше цікаві, не буду ближче займатися. Але навіть і в тих статтях є місця менше або більше цікаві для нашого інтеліґентного загалу. Тому щиро поручаю цю книжку широкому українському загалові як поважну лектуру до прочитання й *передумання*. А припускаю, що неодин з добрих батьків і приятелів нашої молоді й Рідної Школи забере голос у нашій пресі та скаже свої погляди чи подасть щирі та добрі ради, як нам усунути те велике лихо, що про нього знаємо з вище згаданих статтей, а то й із самого життя.

Т. З.

Реалізуйте клич: СВІЙ ДО СВОГО!

Першорядна українська **Робітня футер**
ЮЛІЯНА ГЛУШЕВСЬКОГО
ЛЬВІВ, ВУЛ. ГОРОДЕЦЬКА 97.

Приймає всякого рода футра до роботи по дешевих цінах — Спеціяліст жіночих плащів та ґалянтерійних робіт.
183 1-1

МИХАЙЛО ПОСАЦЬКИЙ.

Альгамбра.

Альгамбра! Для неодного з нас уже на шкільній лавці було це слово оповите якимсь таємничим чаром.

Альгамбра — палата арабських королів у Ґранаді, в південній Еспанії. Серед буйної рівнини, окруженої з полудня високими горами Сієрра Невада, покритими вічним снігом і ледом, розкинулось величне місто Ґранада, колишня столиця арабських королів, а серед неї на горі знімається Альгамбра, звідки простягнений вид на цілу рівнину в долині, на місто, і на гори на півдні.

Коли останній арабський король Боабділь утікав перед еспанцями на південь і найшовся вже на вершках Сієрри Невади, в останнє обернувся і глянув на видніючу здалека палату своїх предків. Побачив і розплакався. Тоді мати його сказала йому: „Не плач, як жінка. Коли ти не вмів боротися як мущина". Місце це по нинішній день називають еспанці „**el ultimo suspiro del moro**" (останнє зітхання араба). А коли відтак еспанський король (Фердинанд Католицький) війшов до Ґранади і побачив чудову Альгамбру, сказав: „Нещасний той, хто мусів це покинути".

Чи в силі є описати в моїй рідній мові цю незвичайну красу, цей, такий чужий для наших понять, світ, сотворений арабським ґенієм? Де найти слів на це? З чим це порівняти, щоби дати наглядний образ того, що там бачиться?

Входимо на гору і почуваємо себе відразу немов би приголомшеними, якби якою казкою з тисяча і одної ночі. Бачимо чудо, якого не можемо відразу поняти, а проте віддаємося йому з повними грудьми і з усім своїм єством. З одної сторони вражає нас з тих будівель якась непереможена горда мужеська сила, з другої щось такого ніжного, жіночого, безмежного, розлитого в золотих проміннях сонця, що крізь нашу душу переходить якесь невідоме нам тремтіння і ми раз почуваємо себе відірвані від світа і землі, другий раз почуваємо в собі якусь невисказану силу і гордість з того, що людина своїм духом уміє таке сотворити.

Ідучи з міста Ґранади входимо спершу у великий парк, де вершки високих буйних дерев лучаться вгорі з собою так густо, що через них не продирається соняшне світло. Майже темно. По обох боках широкої дороги пливуть струї холодної води, яка журчить, клекотить, бо пливе стрімко в долину. Цілющий холод від тої води і від темного листя в горі відсвіжує змучене спекою тіло. Що хвилини стрічаємо по дорозі або великі керниці, що дзюрчать або водограї. Так підходимо вкінці до великої брами (**Puerta Iudiciaria**) куди входимо до властивої арабської палати.

На самім початку стає перед нашими очима палата, збудована багато пізніше цісарем Карлом V., яка псує гармонію арабських будівель. Аж відтак починаються хороми самоїж Альгамбри. Відразу почуваємо, що ми в чужім світі, в світі сну і марева, в світі уяви, де панує лише краса, чар і принада, совершеність схоплена в земній формі і відокремлена від земного пороху.

Переходимо поодинокі подвіря, забудування, салі, вежі, вестибулі, найріжнородніші корридори — всюди квіти, дерева, мірти, лаври, пальми, кедри — все те якби виростало просто з каміння, з мармору, яким виложена долівка під нашими ногами. Зайве тут називати по імені поодинокі салі і подвіря, через які переходимо, бо чи не байдуже, чи чуєте назви: саля де ля Барка, саля де льос Мозарабес, саля Абенсераґів, міртове подвіря, подвіря львів і так далі? Діло не в назвах ані в історичних споминах, які до кожного місця привязані, а в красі, що дише на нас довкола.

На дворі пражить сонце і падає немилосердно на наші голови, а тут холод, цілющий холод, від гладкого мармору, від струмків води, від водограїв, що сягають до вершка будови, від зелені дерев, кущів квітів, які найріжноманітнішими колірами ваблять око і успокоюють нерви, від легонького подуву вітру, що десь тут так взявся, хоча на дворі мертва тиша від великої спеки. Куди не глянь, де лише кроки свої звернеш, всюди бачиш ніжний блескучий мармор, всюди зелень, квіти, воду, — що невпинно плюскоче, журчить, гомонить, здається промовляє до нас з давньої давнини і нашіптує якусь мельодію, що розходиться по подвірях, по салях, відбивається об стіни і склепіння.

(Покінчення буде)

Задоволяючий перебіг російсько-китайських переговорів.

„Кельніше Цайтунґ“ публікує телеграму свого кореспондента з Шангаю, що ділові переговори між Радянським Союзом та Китаєм можна уважати за запевнені. Теперішні переговори в Манчулі торкалися таких справ: усталення місця та часу офіціяльних переговорів, спинення ворожих виступів у граничних областях, усталення, що договір з 1924 р. має бути підставою переговорів, справа відновлення залізничого руху. Настрій в китайських колах оптимістичний.

На організаційному фронті.

ХИРІВЩИНА.

В неділю, 14. м. м. відбулося справоздавче віче посла д-ра Загайкевича в Старяві к. Хирова. Посла привитала далеко перед селом кінна бандерія в козацьких строях. Промова пос. Загайкевича, що тревала три години, зробила на численно зібраних селян помітне враження.

КОПИЧИНЕЧЧИНА.

В неділю, 21. м. м. відбулося віче пос. Завадкута в Коцюбинчиках для сіл Коцюбинчики, Босири, Сокиринці і Зелена. Присутніх було до 700 людий і цілий постерунок поліції з Сидорова.

Дня 21. липня ц. р. відбулася довірочна нарада в Кадлубиськах, скликана послом Вислоцьким. Нарада могла відбутися щойно після сильного протесту селян, бо спочатку поліція не хотіла до неї ніяк допустити. — В дні 28. липня відбув пос. Вислоцький довірочну нараду в Соколівці, де промовляв ще о. Пришляк з Підгорець і п. Видрівський. — Того самого дня відбув пос. Вислоцький довірочну нараду в сусіднім селі Лабач.

КАЛУЩИНА.

В дні 28. липня ц. р. мало відбутися в селі Красне, калуського повіту, справоздавче віче посла М. Струтинського для гірських сіл. Одначе як тільки пос. Струтинський приїхав у село, приступив до нього командант постерунку з Рівного і доручив йому письмо нового калуського старости Костоловського, в якому він повідомив, що забороняє віче „зе взглендуф безпеченьства публічнего“. Але поліції мало ще було тої заборони і вона посунулася в своїй ревности до того, що не допускала до посла навіть окремих людей які мусіли прокрадатися садами, аби тільки поговорити зі своїм послом і передати йому свої жалі й домагання. Ця поведінка поліції викликала такий настрій, що подібного не викресалиб і найбільш огнисті вічеві промови.

НОВИНКИ

— Наслідком поширення друкарні „Діла“, яка збогатилась новими машинами була приневолена опорожнити дотеперішню крамницю при вулиці Руській фірма „Фортуна Нова“, що винаймала її від Видавничої Спілки „Діло“. Цей льокаль буде від тепер ужитий на друкарню. З другого боку „Фортуна Нова“, якої фабрика цукорків розвивається щораз більше, перенесеться до більшого та відповіднішого льокалю, за яким уже розглядається. Покищо її вироби продають інші наші крамниці такі, як „Народня Торговля“, „Центросоюз“ і чужі фірми, що торгують солодощами. Видавнича Спілка „Діло“ вважає своїм обовязком подякувати на цьому місці прилюдно власниці „Фортуни Нової“ пані Авдиковичевій, яка пішла назустріч інтересам Вид. Спілки і льояльно опорожнила свій дотеперішний льокаль без ніяких перепон.

— Помилки на залізницях. Пишуть нам: „У літнім сезоні, коли сотні тисяч людей уживають залізниці, неодин із нас має підчас довгої їзди нагоду роздумувати над вигодами та невигодами подорожі. Що залізницям у нашім краю бракує багато до чистоти, точности та вигоди, про це знаємо всі. На це не так легко порадиш. Зате є на них десяток ріжних дрібниць, які легко було би змінити без ніяких труднощів. Ось одна із них: орієнтаційні таблиці на поїздах, що кажуть про напрямок їзди. Скільки вони родять непорозумінь! Вбігає спізнений пасажир на стацію у Стрию і читає: „Львів—Лавочне“; він квапиться до Львова і всідає до поїзду, що їде до Лавочного. Чи не простіше було би написати просто: „До Лавочного“. На найбільших залізничих двірцях в Европі рідко хто коли так помилиться, щоби всів до поїзду в протилежнім напрямку, бо там на кожній платформі відгородженій від іншої є виразний напис, куди поїзд їде. У нас, напр. у Львові, на тій самій платформі відїзджають часто по обох боках два ріжні поїзди в тій самій годині і мають на ріжних вагонах ріжні написи, бо деякі з цих вагонів дочіпляють у дорозі на перехресних стаціях до інших поїздів. Тому-то помилки подорожніх, що всідають до іншого поїзду є щоденним явищем. Чи нема на це іншої ради?“ Рад є сотня, але хто її послухає?

— З нагоди вінчання ред. І. Кедрина (Рудницького), нашого варшавського кореспондента, з панною **Марусею Поповичівною**, яке відбулося в суботу, 3. серпня в церкві св. Петра і Павла у Львові, Редакція „Діла“ складає новоженцям найщиріші побажання.

— Ще одно свято буде мати офіціяльний Львів цього року, бо мав їх дуже мало. Святкуватимуть 300-ліття уродин короля Собіського підчас „Східніх Торгів“. День покищо невідомий, бо він залежний від того, коли до Львова приїдуть французькі парляментаристи і бурмистри словянських міст. Цікаво, куди перенесеться на цей день „чорна біржа“, що, як відомо, віддавна вибрала собі памятник Собіського як осередок своєї діяльности.

— Ріжні вістки. Офіціяльні бюлетени повідомляють про задовольняючий стан здоровля англійського короля та бувш. франц. премієра Поанкаре. — Досі нерішено, чи маршалок Пілсудський поїде на відпочинок до Румунії, як це заповідала досі польська преса. — В Югославії вийшов урядовий розпорядок, що примушує всіх громадян від 21 до 35 р. життя працювати 3 дні в році при будові шляхів або викупитись від праці 25 динарами денно. — Чеський історик Гіпль, проф. унів. у Празі скочив із III. поверха і вбився. — Соціялістична преса пригадує з нагоди 15-літніх роковин вибуху війни постать провідника французьких соціялістів Жореса, вбитого в день проголошення війни фанатиком-роялістом у пересвідченні, що Жорес може, як прихильник мира, ослабити военну оборону Франції. — У Канаді ствердили, що почтовий голуб випущений з Франції на море перелетів щасливо Атлянтик. — З нагоди ювилею бенедиктинського абатства в Монтекассіно Ватикан видасть окремі марки з його видом. — З мадридської палати „Ескоріяль“ украв якийсь злодій образ Ґої, але його переловили. — Турецький уряд замовив в останніх місяцях 6000 писальних машин у звязку зі заведеною ним латинською азбукою.

— Пожежі. У Сердиці, львівського повіту, згоріло 41 господарств. Біля Любіня Вел. у селі Косівці згоріло 14 хат, стільки-ж стоділ і стаен, при чому згинула від диму одна жінка з дитиною. Причиною пожеж необережність або сусідська пімста. — У пристані в Неаполі згоріли склади парафіни вартости кількох міліонів.

— Королі воздуха. „Цепелін“ має такі розміри і стільки сховищ, що на ньому вдалось сховатись потайки одному непроханому і безплатному пасажирові, якого відкрили аж підчас лету. — Два французькі летуни втопились у Сені, впавши з гидропляну.

— З діяльности короля. З нагоди щасливої операції англійського короля, льондонська преса передала цікаву статистику: король Джордж брав за час свого панування участь у 451 військових парадах, відвідав 320 шпиталів і 200 военних фабрик, виступав на 49 добродійних зїздах і 56 військових обідах, мав 1500 розмов з представниками армії та міністерства, 7 разів переїзджав Ля Манш для відвідин свого війська, роздав власноручно 50.669 военних рисунків і 50.000 патріотам стиснув офіціяльно руку. Чи при всіх цих нагодах сказав він бодай одно „історичне“ речення, яке могло би залишитись — про це преса не згадує.

— Модерні твори під землею. Льондон має оригінальну новинку. На одній зі стацій підземельної залізниці, біля парку Сен-Джемс, поставили дві статуї славного модерного різьбаря Епштайна. Ці статуї зроблені не в класичнім стилі, як деякі голови-портрети Епштайна, а в „модернім“, що бентежить пересічного глядача. Льондонська преса присвячує чимало місця враженням висловленим публикою на вид цих творів. Деякі знавці мистецтва спеціяльно зупиняються перед цими різьбами, щоби послухати уваг ріжних профанів. Більшість глядачів уважає ці твори звичайним глумом. „День“ і „Ніч“, як упевняє пересічна опінія, мають у собі щось дивно привабливого і збентежуючого. Навіть офіціяльна художня критика не важиться покищо сказати про ці твори рішаючого ясного слова. Один із часописів ставить веселе питання: „Чому на такі революційні твори вибрали таке дивне місце, як стація підземельної залізниці?“

— Балачка на віддані. В одній із берлінських часописів було цими днями оголошення, від якого защеміло радісно серце сотням тисяч молодців усякого віку. „Молода, 23-літня білявка, гарна як образок“ шукала мужа, маючи 380.000 фунт. шт. віна. Її дядько зангліїщений німець залишив їй спадщину з умовою, що вона, англійка, вийде за солідного чоловіка з народу йому рідного, себ-то німця. Можна уявити собі, скільки листів і фотографій дістала місс Верт уже на другий день після такої обяви! Якщо вона схоче совісно всі прочитати та оглянути, то може за цей час постарітися!

Дописи.

БРІДЩИНА. *(Невдалий кацапський зїзд у Кадлубиськах).* Дня 21-го липня скликав до Кадлубиськ, пов. Броди, місцевий учитель Свиступович т. зв. талєргофський зїзд. Зїхалося аж трьох священиків-кацапів: о. Валюта, о. Мельник і о. Петерига, якого випозичено аж з Перемишлянщини. Відправлено панахиду, та до промов не прийшло наслідком протесту присутніх громадян. Відтак мали відбутися в одного місцевого кацапа збори, але туди прийшли наші свідомі громадяни по свіжчевім вічу посла Вислоцького і кацапам треба було при акомпаніяменті свисту місцевої молоді забратися із села. Священики, бачучи настрій села, не йшли навіть на сходини, але сховалися в учителя Свиступовича і відтак під охороною поліції поїхали „во свояси“.

ОЛЕСЬКО. *(Виступ хору Котка.)* В днях 27. і 28. м. м. концертував у нас світової слави хор Дмитра Котка. Велику салю Народнього Дому виповнила по береги ріжнородна публика. Концерт цей — це для нашого містечка велика несподіванка. Були такі, що й не давали віри, аби такий добірний хор хотів до нас завитати. Ентузіязм публики був великий. Деякі річи хор мусів повторювати. Популярні пісні, як: „Журавлі“, „Червона Калина“, „Гей там на горі Січ іде“, співані нами стільки разів, були якоюсь новою, чудною появою. Здавалося, що чуємо їх уперше. Лише в „Червоній Калині“ при словах: „А ми нашу славну Україну гей, гей, розвеселимо“ відчувалося більше суму, ніж радости... Але щож робити? Що в души, це й у пісні. Слухали ми тих пісень і не могли наслухатись! Хор, як зачуваємо, вибирається тепер у дальшу вандрівку в гори. Спасибі йому за те, що завитав і до нас. Нехай наша крилата пісня облетить гори Карпати та поздоровить відтак і наших братів на Загірю, що певно також ждуть на неї з тугою. — *Володимира Вільшанецька.*

ЗОЛОЧІВЩИНА *(Свято „Просвіти“ в Соколівці).* Дня 28-го липня святкувало село Соколівка, пов. Золочів, 25-літній ювилей істнування читальні „Просвіти“ і пожарно-рух. т-ва „Сокіл“ та одночасно 17-ті роковини смерти народнього діяча, бл. п. о. Володимира Кальби. Староство не позволило на виконання другої точки програми свята, через що відпали промови і вправи Соколів. У святі взяло участь 7 священиків з сусідніх сіл. По панахиді під памятником о. Кальби говорив пос. Вислоцький і п. Видрівський, голова комітету свята. Характеристична річ, що місцевий парох не взяв участи ні в святі в церкві ні в панахиді! Таке поступовання місцевого священика напятнував пос. Вислоцький у своїй промові.

Всячина.

Атмосферичні катастрофи і сонячні плями.

Великі спеки та бурі, що чергуються нежданно, звернули знову увагу людей на деякі загальні явища природи. Почавши від 1927 р., а особливо цього року дають ся у вселенній запримітити надзвичайні зміни, а на землі спеки, бурові, зливи і взагалі деяка зміна підсоння. У космосі щось не в ладі. Астрономів і метеорольогів спонукали ці явища наново перевірити віддавна відоме правило про величанські хуртовини вибухів, які правильно що $11\frac{1}{2}$ літ повтаряються на сонці, які спричинюють електромагнетичні заворушення в нашій атмосфері, а появляються у формі величезних плям на поверхні сонця. Про силу тих вибухів тяжко нам, мешканцям землі, виробити собі якесь поняття. Простором вони завбільшки 20 до 50 разів більші від цілої нашої землі. Найстрашніші вибухи земних вулканів — діточа забавка у порівнанні з тими сонячними зривами. Вже Ґалілей запримітив ті сонячні плями в р. 1610. Та щойно від 80 літ звернено увагу на їх правильний поворот що $11\frac{1}{2}$ літ. Найсильніше виступають вони тоді, коли находяться на середині сонячної кулі, а в міру пересування ся до берегу слабне їх дія. Саме цього року плями находяться по середині сонця. Обчисляючи літа взад після згаданих періодів $11\frac{1}{2}$ літ, метереольоги виясняють земні катаклізми минулих століть. Що 450 літ мають повтарятись катастрофальні вибухи на сонці.

Цікава річ, що ті сонячні електро-магнетичні струї дуже сильно ділають на людей, а особливо на нервових. В критичнім часі найбільших сонячних плям нервові люди дістають поважні, нераз небезпечні, атаки. Астрономи можуть їх предсказати і влекшити в той спосіб лікування. Якщо ділання тих сонячних струй на одних людей, нервово слабших, може бути шкідливе, так з другого боку для нормальних може воно оказа-

тись добродійним, бо розбуджує енергію до життя. Ультрафіолетове сонячне проміння ...ту-ття. ...ає вітаміну Д. яка находиться в трані, молоці, зелених ростинах, а запобігає воно хороби костей ...лічить їх. Може наука згодом дійде до висновку, що ті періодичні сонячні вибухи конечні для удержання життя людей, звірят і ростин на землі або може і рухів планет.

Лист до Редакції.

Прага, 31. липня 1929

Шановний Пане Редакторе!

Я був дуже немило заскочений, коли прочитав в сьогоднішнім „Ділі" Вашу замітку щодо моєї статті про цьогорічні міжнародні студентські зїзди. Тому дозволю собі ще сьогодні подати Вам слідуючі вияснення з приводу міжнародної славянської мови, яку ухвалюватимуть за кілька днів в Славянській Комісії на міжнароднім студентськім зїзді у Будапешті, й прошу його як найскорше опублікувати на сторінках Вашого шановного органу.

Зайшло тут велике непорозуміння, а це правдоподібно тому, що пропущено замикаючу скобку по слові „мову", що відтак міняє зміст або радше робить неясним ціле речення. — Чехи взагалі не збираються домагатися цього року своєї мови як четвертої міжнародної. Вона-ж була такою за послідний шкільний рік. Натомість поляки та москалі форсуватимуть свої мови як міжнародні. До того москалів піддержуть безперечно також південні славяни. Українська делеґація вже в Парижі постановила ставити в Будапешті мову українську як міжнародню, що й відмічено пізніше на ріжних відчитах про паризький зїзд. Дозволю собі при цім зацитувати уступ з черновецького щоденника „Час" ч. 230, з дня 16. липня н. р. який якраз відноситься до славянської мінародної мови на будапештенськім конґресі а якого я автором. Ось він: „...має українське студентство ще й конкретні біжучі справи, як..., недопущення польської та московської мови, як четвертої міжнародної, а навпаки хоче поставити українську мову як четверту міжнародню (побіч англійської, французької та німецької). Бій буде завзятий, бо це справа всіх славян, а між славянами працювати українцям найтяжче зі всіх народів світу тому, що всі славяни ще не прийшли до себе від затроєння московським псевдопанславізмом та вже a priori ставляться до українців неприхильно..."

Є це нашим завданням і обовязком домагатися прийняття української мови як четвертої міжнародньої. Минулого року цього зробити не можна було. Всеж таки, хоч українців перший раз допущено до Славянської Комісії, в Парижі (1928 р.) вони перебрали були провід в Комісії в свої руки, не допустили польської та московської мови як міжнародньої, (одну з котрих напевно були би приняли, і то по всякій правдоподібности московську). Українці в Парижі фактично перемогли своїх противників. Тому москалі та болгари подали протест проти рішень Комісії, на що їм український представник заявив іронічно, що коли українці не підписували протоколів Комісії через два роки в Празі 1926 р. та в Римі 1927 р. — тому, що нас не допущено до Комічії, протоколи не мусять бути підписані через два роки також московськими представниками.

Зараз треба надіятися, що в Будапешті піде боротьба між трьома мовами: українською, московською та польською. Тому я й писав, що бій буде завзятий й нелегке тут завдання української делеґації в Славянській Комісії.

Прийміть, Пане Редактор, запевнення моєї глибокої до Вас пошани.

Капотівський.

Нові книжки й журнали.

„КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА", економічно-суспільний місячник. Львів, за липень—серпень 1929. ч. 7—8. Рік видання II. Зміст: Маніфест Міжнародного Кооперативного Союзу; проф. В. Тотоміянц: Деякі проблеми міжнародного коопер. руху; С. Гольдельман: Індустріялізація Рад. України та інтереси селянства: А. Антонович: Продукція тютюну на українських землях; Е. Довіл: Кооператизація сільського господарства; Інж. П. Коцюба: Молочарство в Чехословаччині; М. Корчинський: Підстави й міра спеціялізації в сільсько-господарській кооперації; К. Коберський: За вишкіл кооперативного робітника; Про навчання кооперації в школах; Інж. І. Прокопів: Кооперативний збут худоби на західньо-українських землях; Ол. Охрим: Борг... в нашій кооперації; А. Доде-Баксель: Продаж на кредит у споживчій кооперації Бельгії; Криза у сіль. кооперації Німеччини та наука з цього для нас; Торговельний біланс Польщі; Світова криза в цукроварстві; З преси; Серед книг; Всячина.

„ТЕХНІЧНІ ВІСТИ", орган українського технічного Т-ва у Львові. Трьохмісячник присвячений всім галузям технічного знання. Рік V. Ч. 2. За квітень-червень 1929. Зміст: Проф. інж. І. Шовгенів: Пристосування формули Іщковського для високих вод з басейнів менших 300 квадр. кільом.; Проф. інж. Л. Грабина: Тунель під Ляманшем; Інж. М. К-ий: Вплив температури вальцювання на якість шин; Огляд технічної літератури; Нові книжки; Загальна краєва вистава в Познані; З Українського Технічного Т-ва у Львові. Новинки.

ВІСТНИК СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН У ФРАНЦІЇ. Ч. 1. 15. липня 1929. Рік І.

„УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ", місячник Ч. 7.—8. за липень-серпень 1929. Відень 1929.

„ВІСТИ З ЛУГУ", письмо присвячене луговим і січовим справам, просвіті і науці. Виходить кожного місяця. Ч. 7. Рік IV. Львів, липень 1929.

„СВІТ ДИТИНИ", місячний журнал для дітей. Ч. 8. За серпень 1929 р.

„БІЛЬШОВИК УКРАЇНИ", політико-економічний журнал ЦК КП(б)У. Рік вид. IV. Ч. 11—12 за червень 1929 р. Зміст: Передова: Національно-культурне будівництво і боротьба з націоналістичними ухилами; С. Вітик: Комуністичний інтернаціонал і поневолені західньо-українські та білоруські землі; Ю. Братківський: Рільні справки на Західній Україні; В. Адріянов: Зниження собі вартости в промисловості України; К. Шміт: Военна небезпека й оборонна політика німецької соціял-демократії; М. Войникевич: Фашистський професійний рух; І. Гуревич: АМСР на шляху соціялістичного будівництва; Тези пленума ЦК та ЦКК КП(б)У про підсумки українізації; Критика й бібліографія; М. Маківець: Новий етап в репарационном вопросе.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Понеділок, 5-го серпня, год. 7·30 веч. „Фавст". Виступ Г. Хоріяна.

Кіна.

Апольо: Джекі Куген „В обороні жінок".

Кольосей: Пімста за наругу і Танковий дует.

Лев: Шофер ясновельможної пані.

Люна: Право меча й крови.

Маруся: Байдак кохання та насолод.

Оаза: Жіночка на виданні.

Палас: Дівчина від шлягера. (Кор. Ґріфіт). Будуємо на кредит.

Пан: Коли в жінці пробуджується любов.

Пасаж: Залив смерти (радянська фільма на основі повісти Леонідова, артисти: Солтикова, Хоренів, Ярославець, Карташево).

Утіха: Злодій з Багдаду (Дуґл. Фейрбенкс).

Фатаморгана: Тайна старого роду.

Химера: Артистки без шмінки.

Програма радіо.

Вівторок 6-го серпня.

Льондон (356,3) 19·45 Популярний концерт. 20·35 Камерний концерт.

Париж (1725) 16·45 Популярний концерт. 21·35 Концерт.

Берлін (418). 19·35 Італійські пісні.

Відень (516,3) 16·— Концерт легкої музики. 18 — Камерний концерт.

Мюнхен (533) 18·— Опера Вагнера.

Франкфурт (390) 21·45 Концерт оркестри.

Прага (487) 19·05 Легка музика. 20·00 Концерт.

Міляно (501) 23·00 Джезбенд.

Будапешт (550) 17·15 Мадярські пісні. 22·15 Концерт циганської капелі.

Ленінград (1000) 7·30 Концерт.

Москва (825) 15·30 Концерт струнної оркестри.

Харків (1304) 20·— Концерт військової оркестри.

Варшава (1411,7) 18·— Популярний концерт. 20·— Оперова музика.

Середа 7-го серпня.

Льондон (356,3). 18·45 Сонати Бетовена для скрипки і фортепяну, 21·35 Симфонічний концерт.

Париж (17225) 16·45 Популярний концерт.

Берлін (418) 18·45 Концерт для двох фортепянів. 20·30 Оперета Офенбаха.

Відень (516,3) 21·20 Легкий концерт.

Мюнхен (533) 20·35 Веселий концерт.

Франкфурт (390) 18·10 Відчит про Гансуна.

Прага (487) 19·05 Концерт фільгармонії.

Міляно (501) 20·30 Легка музика.

Будапешт (550) 19·00 Концерт циганської капелі.

Ленінград (1000) 17·30 Концерт.

Москва (825) 19·— Опера.

Варшава (1411,7) 18·— Концерт. 20·30 Концерт солістів.

Краків (312,8) 22·45 Джезбенд.

Ширіть наш часопис!

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

„Вертеп Наших Днів" Галактіона Чіпки і Ле—ле. 115 12—?

Бучач, вівторок, дня 6.VIII. 1929.
Потік Золотий, середа 7.VIII. 1929.
Чортків, четвер, 8.VIII. 1929.
Товсте, пятниця 9.VIII. 1929.
Заліщики, субота, 10.VIII. 1929.

Українська еміграція в Берліні й Гамбурзі для „Рідної Школи". На руки Всеч. о. д-ра Петра Вергуна в Берліні зложили на потреби „Рідної Школи" тамошні організації й приватні особи суму 62 м. 73 ф. — За посередництвом Вп. п. О. Бурачинського зложили українські емігранти в Гамбурзі суму 15 нім. м. — Всім Вп. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа „Рідної Школи". 1—1

Позір Копичинеччина! Дня 11-го серпня н. р. (неділя), в год. 15-ій, відбудеться в Копичинцях в саді „Народнього Дому" довірочна нарада жінок-делегаток повіту з таким порядком: 1. Участь жіноцтва в обороні рідного шкільництва. 2. Організаційні справи жінок. — Запрошені чужі референтки на нараду.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха** Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Старомодні дамські годинники переробляємо на ручні. 191 5—?

МЕБЛІ НА РАТИ! готівкові ціни; також тапіцеровані **меблі**, власного виробу — найдешевше в **Доротеум** Льва Сапіги 34. телеф 15·01. 44 4—?

ФОРТЕПЯН КОРОТКИЙ в добрім стані, зараз до набуття, евентуальна заміна за піяніно. Ціна приступна — Звертатися до П. Семчука, офіціяла в Обертині. 202 2—2

МАҐІСТЕР фармації, українець, вільного стану, в силі віку зводить зголоситися писемно до Адміністрації „Діла" під „Знаменитий інтерес. 212 1—3

ІНТЕЛІҐЕНТНА ЖІНКА середніх літ потрібна на село до заряду дому і кухні у самітного, старшого священика-вдівця. Зголошення до Парохіяльного Уряду в Михалевичах п. Дрогобич. 211 1—3

ПЕРЕРОБЛЮВАННЯ, тапіцерованих **меблів**, направа металевих **ліжок**, никелювання на горячо — виконує фабрика **ЗАКС** Ліндого 6. 213 1—8

ЛІЖКО кухонне 13 зол. Сіткове 40 зл. Скринкове тапіцероване 50 зл. Умивальні 5. Дротяні **Вклади** 27. Матераци 3, подушки 30 зол. **Волосінні** 75. **Отомани** гобелінові 55. **Канапки** розкладані 45. **Буфалки** розкладані 45. **Ліжко** мосяжне 200 зол. **ЗАКС**, Ліндого 6. 213 б 1—7

БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО, ГОДИННИКИ поручає дешево Домбровскі-Розважевскі Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. Догідні услівя. 190 5—?

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

АВТОБУСИ І ТЯГАРОВІ викінчені гарантовано солідно та люксусово — виконує одинока українська фабрика — Ф-ми **„ТИТАН"**, **Львів, Валова 23.** — Достава до 3-ех тижнів. Полекші в сплатах. — Уділяємо інформації в справі набуття підвозів. 174 1—6



ЛІЖКО подане залізне „Патент" з матерацом, звемає як найдешевше місця **30 зол.** На провінцію висилаю по одержанню задатку. Фабрика **ЗАКС** Львів, вул. Ліндого 6. 213 в 1—?

Конкурс.

Товариство „Дешева Кухня" в Перемишлі розписує конкурс на провізора своєї бурси для гімназійних учеників до своєї бурси при вулиці Сінгурського ч. 10. Місячна оплата виносить 60 зол., а на інвентар одноразово 20 зол. Ведення бурси обіймуть гімназійні професори. Подання треба вносити до 15. серпня н. р. до Заряду бурси Товариства „Дешева Кухня" в Перемишлі вулиця Сінгурського ч. 10. 205 2—2

ФОРТУНА НОВА.

Повідомляє отсим Шановних Клієнтів свого склепу при вул. Руській ч. 1, що з причини конечности прискореної віддачі льокалю властителеві — звинена на разі звинути той склеп і застановити детайлічну продаж у власному льокалі аж до часу вишукання нового льокалю, що її відкриє.

Дякуючи за піддержку, що її Клієнти уділювали тому склепові — просимо їх рівночасно не забувати, що вироби „Фортуни Нової" можна буде набувати в міжчасі в складах: Народної Торговлі, Рипок і в Центро-Союзі, вул. Зіморовича 20. як також в приватних наших і чужих склепах у Львові.

Львів в серпні 1929. Дирекція.

197 2—3

За редакцію відповідає Олександер Костин. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів Ринок ч. 10.